

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 18815/18

Abdullah SAÇAK / Türkiye

Başkan,

Egidijus Kūris,

Hâkimler,

Pauliine Koskelo,

Gilberto Felici,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Dorothee von Arnim'nin katılımıyla 30 Ağustos 2022 tarihinde Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm);

Van'da ikamet eden ve 1978 yılında doğmuş bir Türk vatandaşı olan ve Van Barosuna kayıtlı Avukat U. Avcı tarafından temsil edilen Abdullah Saçak ("başvuran") adlı bir Türk vatandaşı tarafından, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne ("AİHM" veya "Mahkeme"), İnsan Hakları ve Temel

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2022. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

SAÇAK/TÜRKİYE KARARI

Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca, 11 Nisan 2018 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine Mahkemeye yapılmış olan başvuruyu (no. 18815/18);

Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilen Türk Hükümetine ("Hükümet"), başvuran aleyhindeki cezai yargılamaların adil olmadığı iddiasına ilişkin şikâyetinin bildirilmesi ve başvurunun geri kalan kısmının kabul edilmez olduğunun beyan edilmesi kararı;

ve tarafların beyanlarını dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

DAVA KONUSU

1. Başvuru, başvuranın gerçekleştirdiği iddia edilen telefon görüşmelerinin dinlenerek doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin yerel mahkemelerin inceleme yapmadan kendisi hakkında ana delil olarak kullanılması dolayısıyla başvuran aleyhinde açılan ceza yargılamalarının adil olmadığı iddiasına ilişkindir.

2. Van Ağır Ceza Mahkemesi, 4 Aralık 2014 tarihinde başvuranın PKK (Kürdistan İşçi Partisi) adlı terör örgütüne mensup olma suçunu sabit bulmuş ve altı yıl üç ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar vermiştir. Yargılamayı yürüten mahkeme, başvuran ile diğer sanıkların (B.A., M.Ç. ve M.B.) "Sipan" kod adlı bir PKK üyesi ile örgüte eleman kazandırılması, kıyafet ve yakıt gibi maddi destek sağlanması ve istihbarat bilgilerinin örgüte aktarılmasına ilişkin telefon görüşmesi gerçekleştirdiklerine hükmetmiştir.

3. Ceza yargılamaları sırasında başvuran ve sanıklar dinlenen telefon görüşmelerinin yapıldığı telefon numarasının kendilerine ait olduğunu reddetmişlerdir. Başvuran tarafından kullanıldığı iddia edilen sonu 4808 ile biten cep telefonu numarasına ait SIM kart, başvuranın evinde ya da üzerinde bulunamamış, telefon numarasının da başvuranın adına kayıtlı olmadığı

SAÇAK/TÜRKİYE KARARI

anlaşlmıştır. Ek olarak, 3 Haziran 2014 tarihinde yapılan duruşmada, yargılamayı yürüten mahkeme savcının sanıkların dinlenen telefon konuşmalarını gerçekleştirip gerçekleştirmediklerinin belirlenmesi amacıyla ses analizi yapılması talebini, dosyaya yenilik katmayacağı anlaşıldığından reddetmiştir.

4. Yargıtay, 24 Ekim 2016 tarihinde, yargılamayı yürüten mahkemenin kararını onamıştır.

5. Anayasa Mahkemesi 6 Mart 2018 tarihinde başvuranın ceza yargılamalarının adilliğine ilişkin şikâyetlerinin dördüncü derece mahkemesi şikâyeti niteliğinde olduğu gerekçesiyle başvuranın bireysel başvurusunu kabul edilemez bulmuştur.

MAHKEMENİN DEĞERLENDİRMESİ

6. Başvuran, gerçekleştirmediğini iddia ettiği telefon görüşmelerine ilişkin transkriptlerin mahkûmiyeti için esas delil olarak kullanılmasının ve yargılamayı yürüten mahkemenin bu hususu aydınlığa kavuşturmak için ses analizi yapılmasına ilişkin karar vermeyi reddetmesinin Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamındaki adil yargılanma hakkının ihlaline yol açtığından şikâyetçi olmuştur.

7. Hükümet, Anayasa Mahkemesinin bulgularından ayrılmak için bir neden olmadığını savunarak, başvuranın şikâyetlerinin kabul edilemez ilan edilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

8. Mahkeme, başvurunun aşağıdaki gerekçelerle kabul edilemez olmasından ötürü Hükümetin itirazının incelemesine gerek olmadığı kanaatindedir.

9. Mahkeme, başvuran hakkındaki mahkûmiyet hükmünün, kendisine ait olmadığını iddia ettiği sonu 4808 ile biten cep telefonu numarasından gerçekleştirdiği konuşmaların dinlenmesine dayanmasına ilişkin iddiasının esasen mahkûmiyetinin şüpheli nitelikteki delillere dayandırıldığına dair bir

SAÇAK/TÜRKİYE KARARI

şikâyet olduğunu kaydetmektedir. Bu türde şikâyetlere ilişkin genel ilkeler *Budak/Türkiye* (no. 69762/12, §§ 74-90, 16 Şubat 2021) davasında bulunabilir. Bu gibi durumlarda, Mahkemenin rolü, (i) başvuranın aleyhinde kullanılan delillerin kanuna uygunluğu, güvenilirliği, gerçekliği ve kabul edilebilirliğine karşı ilk bakışta haklı görülen bir dava (*prima facie case*) ileri sürüp süremediğini ve (ii) yerel mahkemelerin, davanın tüm koşullarına ilişkin, ihtilafı bir şekilde dikkatli bir değerlendirme yapıp yapmadığını belirlemektir (*Budak/Türkiye*, § 81, ve ayrıca bk., bu davaya uygulanabildiği ölçüde, *Mehmet Zeki Çelebi/Türkiye*, no. 27582/07, § 51, 28 Ocak 2020).

10. Mahkeme, başvuran aleyhindeki ceza yargılamasının, M.A. adlı kişinin tutuklanması ve ona ait bir evin aranması sonucunda elde edilen delillerle yakından bağlantılı olduğunu kaydetmektedir. M.A. ayrı bir davada yargılanmış ve nihai kararda PKK üyesi olmaktan mahkûm edilmiştir. M.A. içinde bir silah ve muhtemelen PKK üyelerine tedarik etmeye çalıştığı büyük miktarda gıda maddesi, tıbbi ürün ve pil bulunan bir arabanın içinde tutuklanmıştır. Ayrıca M.A.ya ait evde yapılan aramada Van Terörle Mücadele Şubesi tarafından hazırlanan gizli istihbarat notlarını içeren bir USB bellek ve Ekim 2008 tarihinde Van'da düzenlenen özel bir kursa katılan kırk dokuz kolluk görevlisinin isim ve rütbelerinin ayrıntılı bir listesi de bulunmuştur. Ayrıca, söz konusu USB belleğin içeriği ve başvurularla aynı yargılamalarda yargılanan ve mahkûm edilen sanık M.Ç. tarafından elde edilen dijital veriler de aynı bilgileri içermektedir.

11. Mahkeme ayrıca, M.A.nın “Sipan” kod adlı başka bir PKK üyesinden bazı malzemelerin temin edilmesi için sonu 1242 ile biten bir telefon numarasını aramasını istediğini kaydetmektedir. Başvuran, 20 Eylül 2009 tarihinde Jandarmaya verdiği ifadelerde bu telefon numarasını kullandığını ve M.A.yı tanıdığını kabul etmiş ancak “Sipan”ın kim olduğunu ya da numarasının neden ona verildiğini bilmediğini belirtmiştir. Bununla birlikte, Mahkeme, “Sipan”ın cep telefonu numarasının, başvuranın evinden elde

SAÇAK/TÜRKİYE KARARI

edilen SIM kartlarından birinde kayıtlı olduğunun tespit edildiğini kaydetmektedir.

12. Ayrıca başvuranın 4808 ile biten cep telefonu numarasını kullanmadığı yönündeki iddiasına rağmen, 10 Eylül 2009 tarihli dinlenmiş bir telefon görüşmesinin dökümüne göre, söz konusu numaranın kullanıcısı kendini tanıtmadan “Selim” diye birini aradığında, “Selim” “Abdullah, sen misin?” diye karşılık vermiş ve kullanıcı da “evet” şeklinde cevap vermiştir.

13. Ek olarak, 4808 ile biten cep telefonu numarasına ait iletişim verileri, ve diğerlerinin yanı sıra, (i) söz konusu numaradaki numara ve bu numaradan yapılan ve alınan aramaların ayrıntıları, (ii) aramaların taraflarına ilişkin bilgiler ve (iii) cep telefonlarının bağlandığı baz istasyonlarından alınan verilerden oluşan iletişim verileri, söz konusu numaranın kullanıcısının “Sipan”, M.A, sanık B.A. ve başvuranla aynı soyadını taşıyan ve onunla aynı bölgede ikamet eden diğer kişilerle konuştuğunu ortaya koymuştur.

14. Yukarıdaki hususlar ışığında, Mahkeme, başvuranın, 4808 ile biten cep telefonu numarasının kendisi tarafından kullanıldığına dair yerel mahkemelerin vardığı sonuca şüphe düşürecek şekilde ilk bakışta haklı görülen bir iddianın (*prima facie* claim) temelini attığı sonucuna varamamaktadır. Aynı şekilde, yukarıda belirtilen arka plan bağlamında, Mahkeme, Cumhuriyet Savcısının dinlenen aramaların karşılaştırmalı ses analizinin yapılması talebinin mahkeme tarafından reddedilmesinin, başvuranın bu konuyu anlamlı bir incelemeye tabi tutmak için gerekli tüm araçlardan mahrum bırakıldığı sonucuna varmak için tek başına yeterli olduğunu kabul edemez. Nitekim, başvuran ve avukatının dinlenen telefon görüşmelerinin ses kayıtlarına erişimleri olmasına rağmen, dava dosyasında bunların kopyalarını almaya çalıştıklarına veya söz konusu görüşmelerin kendisi tarafından yapılıp yapılmadığı sorusuna ışık tutmak amacıyla duruşma sırasında mahkemeden bu kayıtları dinletmesini talep ettiklerine dair herhangi bir gösterge bulunmamaktadır (bk. *Murtazaliyeva/Rusya* [BD], no. 36658/05, §§ 93 ve 95 18 Aralık 2018).

SAÇAK/TÜRKİYE KARARI

15. Yukarıda belirtilen sebepler ışığında Mahkeme, başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğunu ve Sözleşme'nin 35 §§ 3 (a) ve 4. maddesi uyarınca reddedilmesi gerektiğine karar vermiştir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş olup; 22 Eylül 2022 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Dorothee von Arnim
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Egidijus Kūris
Başkan